

Alakerta

REGIS ROUGE-OIKARINEN JA JUSSI HUOTARI

Kirjoittajat ovat Lapin korkeakoulukonsernissa toteutettavan ThinkBarents-hankkeen tutkimuspäällikkö ja projekti-suunnittelija.

Realistista yhteistyötä Barentsissa

Pohjoinen on noussut kansainvälisen kiinnostuksen kohteeksi alueelta löytyneiden luonnonvarojen kuten öljyn, maakaasun ja erilaisten mineraalien ansiosta. Näiden rikkauksien mahdollinen hyödyntäminen tarjoaisi työtilaisuuksia myös suomalaisille yrityksille.

Hankkeet ovat kuitenkin kokoluokiltaan niin suuria, etteivät päätökset niiden toteuttamisesta tapahdu silmänräpäyksessä. Esimerkiksi Murmanskian alueella sijaitsevan Shtokmanin kaasuesiintymän käyttöönottoa on suunniteltu jo parikymmentä vuotta. Asiantuntijoiden arvioiden mukaan hankkeen toteuttaminen on mahdollista aikaisintaan 10 - 20 vuoden kulu-
tua, jos silloinka.

Valitettavan usein suomalaisten yritysten mielenkiinto kohdistuu vain näihin "megaluokan" hankkeisiin, jolloin pienemmät ja realistisemmat hankkeet ja mahdollisuudet jäävät niiden varjoon.

Barentsin alue tarjoaa yrityksille toimintamahdollisuuksia myös muilla kuin energiatalouden aloilla. Pohjoisimman Suomen yrityksillä on jo ollut menestyvää liiketoimintaa muun muassa kaupassa, hirsirakentamisessa ja tienrakentamisessa. Tulevaisuudessa positiivisia odotuksia on ladattu kaivosteknologian ja arktisen laivanrakennusteollisuuden aloille.

Think Barents

Lapin korkeakouluissa yritetään löytää muita potentiaalisia ja konkreettisia yhteistyö- ja liiketoimintaimpulsseja Euroopan sosiaalirahaston (ESR) ThinkBarents-nimisellä ja helmikuuhun 2012 asti kestävällä hankkeella. ThinkBarents-projektin ideana on saada Lapin yrittäjät, päätäjät ja korkeakoulujen edustajat miettimään yhteisvoimin uudenlaisia lähestymistapoja ja ratkaisumalleja, joilla edistetään Pohjois-Suomen ja Barentsin alueen verkostomaista toimintaa, kansainvälistä asemaa, kilpailukykyä ja lopulta työllisyyttä ja hyvinvointia.

Tarkoituksena on järjestää kaikille avoimien keskustelutilaisuuksien kautta yhteinen foorumi ja kohtaamispaikka, missä alueen toimijat ja asiantuntijat pohtivat yhdessä paitsi Lapin myös koko arktisen alueen nykyistä tilannetta ja tulevaa kehitystä. Toisaalta hankkeella pyritään myös nostamaan esille vielä hyödyntämättä jäänyttä Lapin korkeakoulujen ja elinkeinoelämän Barents-osaamista sekä lappilaisten kokemuksia kansainvälisestä yhteistyöstä.

Kalvokset mahdollisuus

Jäämeren laajojen luonnonvarojen hyödyntämistä koskevien hankkeiden epävarmasta kohtalosta ja tämänhetkisestä talouskriisistä

huolimatta Lappi näyttää tänä kesänä lähteneen uuteen taloudelliseen nousuun. Maakunnan uusiin kaivoshankkeisiin liittyy miljardien eurojen investointeja, joiden kerrannaisvaikutukset uusine työpaikkoina tulevat elvyttämään laajasti ja ripeästi koko Pohjois-Suomen talouselämää.

Tämä tarkoittaa myös sitä, että kaivosbuumin kautta tarjoutuu mahdollisuus parantaa suomalaista kaivososaamista ja entuudestaan jo huippua olevaa suomalaista kaivosteknologiaa. Tämän osaamisen ja teknologian viemisen muille herkillle arktisille alueille, etenkin Kuolan niemimaan laajenevalle kaivosteollisuudelle, muodostaa realistisen yhteistyötoimintakentän lappilaisille yrityksille Barentsin alueella.

Ei kannata odottaa

Luoteis-Venäjän liikenneinfrastruktuurin parantuu avautuu myös mahdollisuus viedä suomalaista matkailualan erikoisosaamista ja lisätä matkailuyhteistyötä, joka on tärkeä edellytys turistivirtojen kasvattamiseksi koko arktisella alueella.

Lappilaisille yrittäjille tarjoutuu konkreettinen tilaisuus kehittää talvi- ja erämatkailun saralla pitkälti hyödyntämättömiä kohteita,

kuten Kuolan niemimaan tundraa ja korkeita tuntureita.

Lisäksi tärkeitä ja ajankohtaisia yhteistyöalueita löytyy luovilta aloilta. Näihin kuuluvat musiikki, taiteet, muoti, käsityöt, mainonta julkaisutoiminta, suunnittelu, arkkitehtuuri tietotekniikka ja kulttuuriturismi. Nämä alat kehittyvät ja edistyvät parhaiten kansainvälisessä ja monikulttuurisessa vuorovaikutuksessa, joten tässäkin on tilausta Barentsin alueen toimijoiden väliselle yhteistyölle.

Todettakoon myös, että Venäjällä Moskovar ja Pietarin ulkopuolella nämä alat ovat vielä heikosti kaupallistettuja tähän tarvittavan osamisen puuttuessa.

Lappilaisten ei siis tarvitse odottaa Jäämeren öljy- ja kaasuhankkeiden "murusia" harjoittamiseen menestyksestä kansainvälistä ja monenkeskistä yhteistyötä Ruotsiin, Norjaan ja Venäjän kanssa. Voimme edistää Barentsin alueella hyvinvointia, kestävä kehitystä ja vauhtia ja siihen kannattaa ryhtyä jo nyt.

ThinkBarents-hankkeessa pyritään juuri tuomaan esille konkreettisia ja realistisia yhteistyöaloja sekä valjastamaan korkeakoulujen ja muiden tutkimus- ja kehittämisorganisaatioiden tuottama tieto Barentsista käytännön toimikseen alueen toimintaedellytysten parantamiseksi.